

"אחת שאֵלתי מאַת ה' אותה אֶבְקֶשׁ; שְׁבִתִי בְּבֵית ה' כָּל יְמֵי חַיֵּי; לַחֲזוֹת בְּנֶעֱמַם ה', וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ." (תהלים כז, ד)

שבת קודש, תשע"א
פרשת ואתחנן
פסוק
עלון מס. 85

הגיליון יוצא לאור בסיוע
ידידנו הדגול
ר' אילן כהן צדק שיח'
להצלחתו בכל העניינים

בית ה'

נקודה למחשבה - עמונה ומאירה בפתיחה לפרשה

הצייד שחמד

טווס יפיפה נלכד ברשת, כשבא הצייד לקחתו, מתחנן העוף להיפרד מן חברו הטוב, הצב. זה צולל למעמקים ודולה משם אוצר יקר - תמורה לשחרור עמיתו. אז תאבנונו של הצייד למכמוני הנחל אינו יודע שובעה...

אז ברגעים הקריטיים והגורליים הללו, הבזיק במוחו הזעיר של הצב - רעיון גאוני.

"תגידי!", פנה אליו בקול מתקתק, "לו אביא לך מתנה מיוחדת במינה תמורת חברי, הטווס, האם תואיל בטובך לשחרר אותו בעבורה?!", תלה בו הזוחל עיניים שואלות.

"כן! אני מסכים - בתנאי שהתשורה תהיה שוות ערך רב", ענה הצייד.

"חכה כאן אני מיד מגיע", ביקש הצב ובאומרו דברים אלו צלל במרץ אל קרקעית הנחל. כעבור דקות ארוכות חזר משם אוצר בלסתותיו החזקות פנינה מרהיבת עין ושובה לב ביופייה.

עיני האיש התעגלו בתימהון לנוכח מראה המרגלית הנדירה. הצב, ניצל את הבקיעים שחלו בחומת העקשנות של הצייד, הגיש לו את אבן החן ודרש: "עכשיו מלא את משאלתי! שחרר מכבלי את חברי האהוב, הטווס".

הצייד קיים את הבטחתו, התיר את כבלי הרשת ונתן לטווס המסכן לצאת לחופשי.

"אחחח... איזו עסקה טובה עשיתי עכשיו", הרהר הצייד לעצמו ויצא לדרכו שמח וטוב לב.

הצב המפוכח, חשש לגורל עמיתו והציע לו לשנות מיקום פן יבולע לו בשנית.

"חברי היקר! אני לא סומך על האיש הרע הזה, אנא ממך, לטובתך, הדר את רגליך מן המקום הזה, לך-לך להקים את ביתך בהמשך ערוץ הנחל, הרחק מרשתו של הצייד", הציע.

הטווס יישם את בקשת חברו הדואג. הוא נפרד ממנו בלבביות ופנה לחפש לו במורד הנחל בית חדש, בטוח יותר.

לעולם, לעולם לא אשכח לך את דאגתך ומסירותך למעני, חברי הטוב, הצב", הבטיח לו בטרם יצא לדרכו החדשה.

הצב היה מרוצה מן המוצא שהגה כדי למלט את חברו מהגורל הרע שצפוי לו מן הצייד ערל הלב. כדי להירגע ממה שעבר עליו הוא יצא לטיול על שפת הנחל.

לפני שנים רבות, חיו להם שני חברים טובים באהבה ואחוה מופתית. הם השתייכו למשפחת בעלי החיים הגדולה. האחד היה טווס מרהיב עין ועמיתו - צב מים קטנטן. הטווס, התגורר בראש צמרת עץ מתנשא שנשק לשפת הנחל המקומי שחצה את היער. שם, במים חיו בשלווה, הצב.

בכל יום כשהתעורר הטווס משנתו העריבה, ירד ממרומי העץ כדי להרוות את צימאונו במימיו המתוקים של הנחל, כשסיים לשתות כהוגן, היה העוף היפה פורס את נוצותיו ההדרות במין מפגן ראווה מרשים ופוצח בריקוד טווס מגונדר שנלוו אליו ניתורים קלילים מענף אחד של העץ העבות למשנהו.

הצופה היה חברו הוותיק, הצב, זה אהב מאוד את המחזה המפיעים שגילם הפסיון השרמנטי ומחה כפיים בהתלהבות רבה. קריאות הצהלה שהשמיע הצב - משכו למקום קהל רב. אפילו האריה מלך החיות הגיח מידי פעם ממאורתו משקיף בהנאה רבה על המתרחש.

והנה, הגיע אותו יום מר שבו המזל בושש מלבוא. הטווס נלכד ברשת סמויה שפרש צייד אחד. כל ניסיונותיו להיחלץ מן המלכודת עלו בתוהו. הטווס האומלל התייאש והמתין לגורלו - מדוכא ועצוב.

כשהגיע הצייד לקחת את השלל הגדול - התחנן הטווס על נפשו. אך האיש סירב בתוקף לוותר עליו. "טוב, אז כמשאלה אחרונה, כבד את רצוני. קח אותי אל הנחל הסמוך כדי שאפרד לשלום מחברי האהוב האחד והיחיד, הצב", ביקש הטווס הנפחד.

"לך אני מסכים!", השיב הצייד. הוא נשא את הטווס הלכוד ברשת בזרועותיו החסונות והביא אותו אל שפת הנחל.

כמובן שהצב היה המום לראות את חברו ההדור בשיא שפלותו. הוא העתיר על נפש הטווס ככל יכולתו - אך לב הצייד היה אטום כאבן להפצרות החבר הדואג.

"מה אתם חושבים לעצמיכם, שאפסיד את פרנסתי?!", הטיח בהם עצבני, "הרי מימים ימימה זה המקצוע שלי, לכידת חיות. אני הבטחתי לטווס כמחווה, לגשת לכאן כדי לומר לך, הצב, שלום. יאללה תיפרדו אחד מהשני, אני חייב ללכת למכור את שללי!", הורה.

שאומר הפיוט המפורסם שחיבר הדיין ר' דניאל בן יהודה בן המאה ה-13: "לא קם לישראל כמשה עוד: נביא ומביט את - תמונתו..." [תורתו, ניסיונו ומפעליו המבורכים במשך השנים. מפני מה הוא מתחנן ומציג את עצמו כאן, כאדם נטול יתרונות ומעלות? נראה, כי משה רבנו מבקש בכך ללמד אותנו פרק מעשי לחיים טובים איכותיים וצנועים. גם אם אתה בעל רקורד עשייה עשיר ונזקקים לזכויותך נקודות טובות, כאלו שאתה יכול להשתמש בהם כקלף להפגין את כישוריך ועליונותך עליך להסתפק בהן ולא לדרוש לעצמך יותר מהן שמא ואולי גם אותן - תאבד. לשם כך, משה רבנו לא מנצל את עברו המפואר כמנהיג ייחודי של העם הנבחר - כעילה לדרישה להיכנס לגבולות הארץ המובטחת, אלא רק 'מתחנן' ומבקש כעני שואל העומד בפתח, ערטילאי מכל זכויות יסוד ומרוקן מכל ביטחון עצמי והרגשת עליונות בכל קנה מידה.

בכך, משה רבנו שריין את: זכויותיו, יתרונותיו, מעלותיו וכישוריו והבטיח את עתידו מפני התוצאות הרות הגורל הכרוכות בחמדנות ובתאוה לעוד ועוד, גם אם מדובר בכך רוחני שנראה על פניו, כדרישה עקרונית לקיים מצווה תורנית נעלה של יישוב ארץ ישראל, אך למרות הכל, עדיין העניין מתפרש בגדר שאיפה תיאורטית מסוכנת שמסוגלת לטרף את כל הקלפים החיוביים שלו לרעה, ברגע אחד. בבקשתו ובתחינתו החינמית המשוללת מכל נימה של תביעה פריבילגית כזאת או אחרת, ביסס משה את מעמדו בעיני האלוקים ובעיני עם ישראל כולו, כסמל מופתי לדורות של גדולה אמיתית הדוגלת בצניעות והסתפקות המסוגלים: לגדר, לבצר ולשמר באפקטיביות את מפעליו וסגולותיו ההיסטוריים - מאז, לעד ולתמיד.

הסופר הישראלי, אילן הייטנר כותב: "כולנו יודעים את זה אבל אף אחד לא מחייך, וכשאני אומר מחייך אני מתכוון לשמחה אמיתית שבאה מהלב. לא שמחה תלויה: נסיעה לחופשה בחו"ל, קניית בגד, מחמאה שקיבלנו, עסקה שנסגרה או חצי בקבוק ויסקי. הרי נצטרך לחזור מחו"ל, ושמחת קניית הבגד חולפת מייד אחרי שהוא נלבש בפעם הראשונה, והעסקה חולפת והסוטל עובר. אני רוצה שמחה אמיתית, שמחה של אהבה מתמדת, של הסתפקות במה שיש, של הכרת תודה". **הפסיכולוג והפילוסוף היהודי בעל השם העולמי אריך פרום (1980-1900) התריע:** "חמדנות היא בור ללא תחתית אשר מתישה את האדם מתוך מאמץ אינסופי לספק את צורך - מבלי להגיע אי-פעם אל סיפוק". **הסופר ואיש הסאטירה האמריקאי פטריק ג'ייק קובע:** "בכל מקרה, אף סם, אפילו לא אלכוהול, אינו גורם לרעות החולות של החברה. אם נרצה להתחקות אחר מקור הצרות שלנו... עלינו לערוך בדיקות: טיפשות, בורות, חמדנות ואהבת כוח". **החכם הפילוסוף הסיני (המאה ה-6 לפנה"ס) לאו-צה המליץ:** "אל תחפש אושר בחמדנות יתרה, ואל תפחד מאושר".

כאמור, תובנות אלו כבר נרמזו יפה בפתיח פרשתנו.

מסרון

"הסתפקות וצניעות - עדות לגדלות"

עודו מסייר לבדו, מביט בהנאה על הנוף הפסטוראלי מסביב, לפתע, שמע הצב, את קול הצייד פונה אליו.

"היי! עשיתי עתה עסקה רעה!", הפטיר הצייד לעברו בעצב מעושה.

"אני לא מבין! חזור שנית על דבריך", ביקש ממנו הצב ההמום. "תקשיב! לא מקובל עלי לקבל פנינה אחת בשביל מה שעשיתי. אתה מבין, דרושה לי עוד אבן חן כמותה!", תבע בחמדנות.

אכן, הצייד הכיר בערכה העצום של משכית החן שבידו. אך תאבונו הגדול לממון, התעורר והתעצם. הוא רצה עוד אחת, "טובות השתיים מן האחת", חשב לעצמו, "אם יש לי אבן אחת למה שלא יהיו לי שתיים?", ניקרה במוחו המחשבה ללא הרף. הוא החליט לפנות אל הצב בדרישה דומה, נוספת שתספק את תאוותו המתגברת עליו.

הצב התחיל להתווכח בלהט עם הצייד: "האם די בפנינה אחת כדי להוות תמורה לטווס, או לא?" בסופו של דבר נכנע הצב לטיעונים שהרצה האיש והסכים לצלול שוב אל מעמקי המים, כדי להשיג עוד מרגלית דומה.

"רגע אחד!", עצר את התלהבות האיש החמדן, "כדי שהאבנים יהיו זהות אחת לשנייה, עלי להשוות בניהן. לשם כך תן לי את האבן הטובה שהבאתי לך, מקודם, כשאחזיק אותה בידי, אוכל, שם למטה, למצוא לה אבן מתאימה".

"בבקשה, הנה לך", אמר הצייד הוזה בדמיונו את האבן הנדירה הנוספת והפקיד את הפנינה בידי הצב.

"אבל תעשה את זה זריז. היום מחשיך ואני חייב לחזור הביתה", ביקש.

הצב, אחז בפיו את הפנינה וצלל יחד עימה אל מתחת לפני המים.

כשהגיע לעומק הנחל, שחרר מפיו את אבן החן ושחה רחוק משם אל המשך זרימת אפיק הנחל.

"זהו העונש המגיע לאותו צייד להוט הממון", חשב הצב תוך כדי שחייה, כשהוא מקווה בכל לב להגיע אל יעדו החדש של חברו היקר, הטווס ולחלוק עימו שכנות קרובה - כבעבר.

ואילו הצייד החמדן - נאלץ לשוב לביתו בוש ונכלם, ריק מכל שלל. הוא השכיל לחוש על בשרו את פרי הבאושים של חמדנותו. "איי... טובה פנינה אחת שנמצאת בידי משתיים המונחות על קרקעית הנחל הרחוקה ממני, כמה חבל שלא הסתפקתי במה שהיה מונח אצלי ושמחתי בו באמת, תמיד", חשב בעגמומיות...

"ואתחנן אל ה' בעת ההיא". "ואתחנן", מלשון מתנת חנינם, כאדם ריקני 'המתחנן' על נפשו, 'בחינם', ללא אחיזה כלשהי. משה רבנו שהיה עתיר זכויות יכול היה לדרוש את משאלתו להיכנס לארץ ישראל בזכות ולא בחסד, באמצעות הצבעה על: אישיותו, ייחודו [כפי

לתגובות: 054-849-5606, אמיל: bethashem@gmail.com - רוצים לקבל את העלון בקביעות לדוא"ל, הגישו בקשה לכתובת הנ"ל. חפשו אותנו גם בפייסבוק של "ערכים" <http://www.facebook.com/arachimil?sk=wall>

בברכת "שבת שלום ומבורך" לכל הקוראים היקרים מאת העורך וכותב המאמרים - יונתן דדון

העלון מוקדש להצלחה בתורה ויראת שמים ולכל העניינים ברוחניות ובגשמיות של הילדים היקרים והנעימים חיים וויטאל וניתאי בני אילנית